EURÓPSKY PARLAMENT

2004 *2009*

Dokument na schôdzu

KONEČNÉ ZNENIE
A6-0341/2007

21.9.2007

SPRÁVA

s návrhom odporúčania Európskeho parlamentu Rade o výrobe ópia na lekárske účely v Afganistane
(2007/2125(INI))

Výbor pre zahraničné veci

Spravodajca: Marco Cappato

PR_INI_art114

OBSAH

strana

NÁVRH ODPORÚČANIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU RADE**Error! Bookmark not defined.**

DÔVODOVÁ SPRÁVA.....**Error! Bookmark not defined.**

NÁVRH ODPORÚČANIA (B6-0187/2007).....**Error! Bookmark not defined.**

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE**Error! Bookmark not defined.**

NÁVRH ODPORÚČANIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU RADE

o výrobe ópia na lekárske účely v Afganistane
(2007/2125(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na návrh odporúčania Rade predložený v mene skupiny ALDE o výrobe ópia na lekárske účely v Afganistane (B6-0187/2007),

– so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Afganistane, z ktorých posledné bolo prijaté 18. januára 2006[1],

– so zreteľom na správu Úradu OSN pre drogy a kriminalitu (UNODC) a Svetovej banky z roku 2006 o afganskom drogovom priemysle,

– so zreteľom na výročnú správu za rok 2007, ktorú vydal Úrad OSN pre drogy a kriminalitu (UNODC) v júni 2007,

– so zreteľom na rezolúciu Hospodárskej a sociálnej rady OSN (ECOSOC) 2005/25 z 22. júla 2005 o uskutočniteľnosti možného mechanizmu pomoci, ktorý by uľahčil primeranú liečbu bolesti použitím opioidných analgetík, rezolúciu ECOSOC 2004/40 z 21. júla 2004 o usmerneniach pre psychosociálne podporovanú farmakologickú liečbu osôb závislých od opioidných látok, rezolúciu ECOSOC 2005/26 z 22. júla 2005 o dopyte a ponuke opiátov využívaných na plnenie lekárskych a vedeckých potrieb, rezolúciu Svetového zdravotníckeho zhromaždenia (WHA) č. 58.22 z 25 mája 2005 o prevencii a kontrole rakoviny, rezolúciu WHA č. 55.14 o zabezpečení dostupnosti základných liekov a na záverečné odporúčania 12. Medzinárodnej konferencie orgánov pre reguláciu drog, ktorá sa konala 3. až 6. apríla 2006 v Soule, ktoré naliehajú na regulačné orgány, aby pracovali na lepšom prístupe k narkotickým utišujúcim prostriedkom,

– so zreteľom na správy misie svojej delegácie ad hoc do Afganistanu v júli 2005 a misie na pozorovanie volieb v septembri 2005,

– so zreteľom na záverečnú správu misie Európskej únie na pozorovanie volieb do parlamentu a provinčných rád, ktoré sa konali 18. septembra 2005,

– so zreteľom na článok 114 ods. 3 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na správu Výboru pre zahraničné veci (A6-0341/2007),

A. keďže medzinárodné protidrogové politiky sú založené na dohovoroch OSN z rokov 1961, 1971 a 1988, ktoré osobitne zakazujú výrobu, predaj a spotrebu celého spektra látok a obchodovanie s nimi na iné ako lekárske alebo vedecké účely,

B. keďže v správe Úradu OSN pre drogy a kriminalitu s názvom Afganistan: Prieskum výroby ópia za rok 2006 sa zdôrazňuje, že oblasť, kde sa nezákonne pestuje ópium,

[1] Ú. v. EÚ C 287 E, 24.11.2006, s. 176.

vyprodukovala v roku 2006 rekordný objem okolo 6 100 ton, čo predstavuje nárast takmer o 50 % oproti údajom z roku 2004,

C. keďže afganská národná stratégia na kontrolu drog prijatá v januári 2006 sa zaoberá znížením ponuky aj dopytu, inými spôsobmi živobytia a posilnením vládnych inštitúcií a keďže hlavným orgánom na vykonávanie tejto stratégie je ministerstvo boja proti narkotikám zriadené s pomocou finančných prostriedkov EÚ,

D. keďže afganská vláda zriadila výbor na reguláciu drog, ktorý pozostáva z úradníkov ministerstiev boja proti narkotikám, zdravia a financií, s cieľom „regulovať povoľovanie, predaj, dovoz a vývoz všetkých narkotík a udeľovanie výnimiek pre takéto látky na zákonom povolené účely v krajine“,

E. keďže EÚ by mala vyvinúť väčšie úsilie na dosiahnutie zásadného obmedzenia výroby ópia vzhľadom na to, že podľa správy Úradu OSN pre drogy a kriminalitu s názvom Afganistan: Prieskum výroby ópia za rok 2007 dosahuje produkcia ópia v Afganistane v súčasnosti novú desivú úroveň, ktorá predstavuje dvojnásobok objemu produkovaného pred dvoma rokmi; keďže Afganistan sa s podielom 93 % na celosvetovom trhu s opiátmi stal prakticky výhradným dodávateľom najsmrteľnejšej drogy sveta, aj keď treba poznamenať, že počet provincií, v ktorých sa už ópium neprodukuje, sa viac než zdvojnásobil – zo šiestich v minulom roku na trinásť v roku 2007 – a že 50 % úrody ópia v Afganistane pochádza z jedinej provincie Helmand,

F. keďže Svetová banka a Medzinárodný menový fond odhadujú, že takmer 40 % HDP Afganistanu súvisí s ópiom, a keďže Úrad OSN pre drogy a kriminalitu odhaduje, že 3,3 milióna ľudí (z viac než 31 miliónov obyvateľov) pracuje v sektore ópia, ktorý vytvára príjem vo výške 1 965 USD na rodinu ročne,

G. keďže výstupná hodnota úrody ópia u pestovateľov v roku 2007 predstavovala celkom 1 miliardu USD, čiže 13 % zákonne vytvoreného HDP Afganistanu, a keďže celková potenciálna hodnota úrody ópia v krajine akumulovaná pre pestovateľov, vlastníkov laboratórií a afganských obchodníkov v roku 2007 dosiahla 3,1 miliardy USD, čo predstavuje takmer polovicu zákonne vytvoreného HDP krajiny vo výške 7,5 miliardy USD, čiže 32 % celkového hospodárstva vrátane sektoru ópia,

H. keďže afganskí poľnohospodári produkujú opiáty najmä z finančných dôvodov a keďže na to, aby boli opiáty vyrábané na základe licencie ekonomicky atraktívnejšie, budú musieť vytvárať príjmy vyššie, ako sú príjmy z nelegálnych opiátov,

I. keďže Európska únia je naďalej najväčším darcom v súvislosti s úsilím o zníženie ponuky ópia prostredníctvom projektov na podporu iných spôsobov obživy, ktoré sú mimoriadne potrebné ako prostriedok doplnenia národnej výživy, s cieľom nahradiť nezákonné plodiny,

J. upozorňujúc, že Európska komisia v strategickom dokumente krajiny (2007 – 2013) uznala, že rastúce ópiové hospodárstvo a nebezpečenstvo ovládnutia štátu záujmami spojenými s narkotikami predstavuje kritickú hrozbu pre rozvoj, budovanie štátu a bezpečnosť v Afganistane,

K. keďže existujú opodstatnené tvrdenia, že povstalci, vojenskí vodcovia, Taliban a teroristické skupiny získavajú hlavný zdroj financovania prostredníctvom nezákonného obchodovania s narkotikami,

L. s prihliadnutím na to, že 25. júna 2007 Senlis Council, expertná skupina pre medzinárodnú bezpečnosť a rozvoj, predstavila podrobný technický dokument, v ktorom sa popisuje, ako by mohol v Afganistane fungovať projekt pre obce s názvom Mak pre lieky, ktorý zahŕňa integrovaný systém sociálnej kontroly, výrobu afganských liekov na úrovni obcí, povinnú hospodársku diverzifikáciu a všeobecný rozvoj vidieka,

M. berúc na vedomie, že Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) uviedla, že 10 krajín spotrebuje 80 % opiátov legálne dostupných na celom svete a že zostávajúcich 180 štátov zahŕňa väčšinu rozvojových krajín, ktoré predstavujú 80 % svetovej populácie; berúc tiež na vedomie, že Medzinárodný úrad pre kontrolu omamných látok (INCB) požiadal medzinárodné spoločenstvo o podporu predpisovania utišujúcich prostriedkov najmä v chudobných krajinách, vzhľadom na to, že vo viac než 150 krajinách sa uvádzajú vážne nedostatky v liečbe, pričom v týchto krajinách sa sotva lieči niekto z tých, ktorí liečbu potrebujú, a v ďalších 30 krajinách sú nedostatky v liečbe ešte bežnejšie, alebo nie sú k dispozícii žiadne údaje,

N. keďže Medzinárodný úrad pre kontrolu omamných látok skonštatoval celosvetovú nadmernú ponuku opiátov na lekárske účely, aj keď toto zhodnotenie nezohľadňuje potenciálny dopyt,

O. vyjadrujúc presvedčenie, že pre podporu a posilnenie mieru a bezpečnosti v Afganistane je potrebné doplniť medzinárodnú prítomnosť zvýšenou mierou občianskej spolupráce s cieľom podporiť spoločensko-politický pokrok a hospodársky rozvoj a tiež získať „srdcia a mysle“ miestneho obyvateľstva,

P. s opätovným prihliadnutím na extrémne vysoké náklady a vážne nedostatky v súvislosti s účinnosťou stratégie boja proti narkotikám, ktorá nezohľadňuje regionálnu, spoločenskú a hospodársku rôznorodosť afganského vidieka pri tvorbe a plnení opatrení zameraných na iné spôsoby obživy a ktorá je založená len na likvidácii,

Q. domnievajúc sa, že proces budovania inštitúcií, demokracie a právneho štátu, spravodlivé súdnictvo a dodržiavanie ľudských práv a základných slobôd možno podporovať len prostredníctvom takých politík, ktoré nediktujú násilné riešenia, ako napríklad nútenú likvidáciu plodín, na postupy, ktoré sú samé osebe nenásilné,

R. keďže boj proti výrobe drog v Afganistane by mal odrážať prístup rozlišujúci podľa lokality, keďže snahy bojovať proti narkotikám orientované proti poľnohospodárom sa musia dôsledne obmedziť na oblasti, v ktorých sú možné zákonné spôsoby obživy (miesta s lepším prístupom k pôdnym a vodným zdrojom, blízkosťou k trhom a vyšším podielom pôdy na osobu) a keďže alternatívne programy spôsobov obživy sa musia zameriavať najmä na chudobnejšie oblasti s obmedzenými zdrojmi, ktoré sú najviac závislé najmä od výroby ópia,

S. keďže strategický dokument EK o Afganistane na roky 2007 – 2013 sa náležite zameriava na rozvoj a správu vidieka, ale väčší dôraz sa musí klásť na reformu afganských ministerstiev zodpovedných za kontrolu výroby narkotík, najmä ministerstva vnútra,

1. predkladá Rade tieto odporúčania:

   a) postaviť sa v rámci integrovaných programov rozvoja proti využívaniu fumigácie ako prostriedku likvidácie makovíc v Afganistane,

   b) vypracovať a predložiť afganskej vláde v rámci programov na obmedzenie nezákonnej ponuky, ktoré financuje Európa, komplexný plán a stratégiu zameranú na kontrolu výroby drog v Afganistane zlepšením riadenia a bojom proti korupcii na najvyšších úrovniach afganskej správy (s osobitným zameraním na ministerstvo vnútra); cielené kroky proti hlavným obchodníkom na afganskom území; zlepšenie celkového rozvoja vidieka, najmä najchudobnejších oblastí a oblastí, v ktorých sa ópium zatiaľ nevyrába vo veľkom rozsahu; obozretné a selektívne vykonávanie ručnej likvidácie; a hľadanie možností pre pilotné projekty na premenu časti súčasného nezákonného pestovania makovíc v malom rozsahu na polia pre výrobu legálnych analgetík založených na ópiu,

   c) ponúknuť pomoc pri vykonávaní pilotného vedeckého projektu Mak pre lieky, ktorý ďalej preskúma, ako môže povoľovanie prispieť k odstráneniu chudoby, diverzifikácii vidieckeho hospodárstva, všeobecnému rozvoju a vyššej bezpečnosti a ako sa môže stať úspešnou súčasťou mnohostranného úsilia pre Afganistan.

2. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto odporúčanie Rade a na vedomie aj Komisii, vládam a parlamentom členských štátov a vláde a parlamentu Afganskej islamskej republiky.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Úvod

1. Zámerom tohto odporúčania týkajúceho sa afganského ópia je preskúmať možnosť ustanovenia všeobecných podmienok, ktoré by mohli umožniť umiestnenie legálnej produkcie makovíc v Afganistane na legálny svetový trh pre analgetiká založené na ópiu. Takýto vývoj by bol žiaduci z dvoch dôvodov: pre potrebu zvýšiť dostupnosť a cenovú prístupnosť utišujúcich liekov v rozvinutých aj rozvojových krajinách a potrebu vypracovať účinnejšie politiky na riešenie stability a trvalo udržateľného hospodárskeho rozvoja v Afganistane. Hospodárstvo Afganistanu je naďalej prevažne neformálne a je založené najmä na nezákonných plodinách a ako také brzdí vnútroštátny pokrok z politického i spoločensko-hospodárskeho hľadiska.

Základné informácie o medzinárodných regulačných mechanizmoch pre ópium

2. Ópium je medzinárodne regulované od roku 1912, keď bol v Haagu podpísaný Medzinárodný dohovor o ópiu, ktorý predstavuje prvú medzinárodnú zmluvu na kontrolu drog.

3. Medzinárodné protidrogové politiky na globálnej úrovni sú sústredené okolo noriem, ktoré obsahujú dohovory OSN z rokov 1961, 1971 a 1988. Tie osobitne zakazujú výrobu, predaj a spotrebu celého spektra látok a obchodovanie s nimi na iné ako lekárske alebo vedecké účely. Štáty, ktoré chcú pestovať zakázané rastliny, musia zriadiť národné orgány pre dohľad nad výrobou, rafinovaním a prepravou týchto látok a obchodovaním s nimi.

4. Keď bol prijatý dohovor z roku 1961, najväčšími pestovateľmi makovíc boli India a Turecko. Jednotný dohovor o omamných a psychotropných látkach vytvoril legislatívny rámec, ktorý umožnil reguláciu produkcie týchto krajín. Na žiadosť Spojených štátov, ktoré naopak ponúkli odkúpenie podstatnej časti tejto produkcie s cieľom zabrániť jej presunu na nezákonný heroínový trh, obe krajiny v súlade s dohovorom OSN zriadili národné orgány na sledovanie výroby a predaja derivátov ópia. Experiment s legalizáciou pestovania makovíc v týchto dvoch krajinách bol úspešný, ukázalo sa však, že primerane nezabezpečoval rastúci dopyt po opiátoch. Postupom času sa zákonná výroba ópia podliehajúca prísnemu dohľadu orgánov jednotlivých krajín zodpovedných za presadzovanie práva rozšírila na Rakúsko, Francúzsko, Španielsko, Japonsko, Českú republiku, Maďarsko a Bulharsko.

5. Zmluva OSN vyžaduje, aby každá krajina predložila Medzinárodnému úradu pre kontrolu omamných látok (INCB) výročnú správu, v ktorej sa uvedie tohoročná skutočná spotreba mnohých skupín kontrolovaných drog vrátane opioidných látok a navrhnú požadované množstvá na ďalší rok. Má sa tým umožniť sledovanie trendov spotreby a prideľovanie výrobných kvót. Afganistan ratifikoval všetky tri dohovory OSN o drogách.

6. WHO aj INCB naliehajú na členské štáty OSN, aby podporovali čo najväčšiu

dostupnosť cenovo prístupných opioidných látok na liečbu bolesti, s osobitným ohľadom na chudobné krajiny, kde sa vo viac než 150 štátoch uvádzajú vážne nedostatky v liečbe. Hospodárska a sociálna rada OSN a zhromaždenie WHO za posledných niekoľko rokov prijali súbor uznesení, ktoré poukazujú na to, čo treba urobiť na viacstrannej úrovni.

Situácia v Afganistane

7. Podľa odhadov OSN v roku 2007 požiadavky na opiáty pre Afganistan, krajinu s viac než 31 miliónmi obyvateľov, predstavujú v gramoch: kodeín (15 000), dextropropoxyfén (375 000), difenoxylát (7 500), morfín (3 000), petidín (60 000) a folkodín (70 000).

8. Ópium nemožno považovať za tradičnú afganskú plodinu. V skutočnosti, keď vláda začala strácať kontrolu nad provinciami počas sovietskej invázie v rokoch 1979 – 1980, kontrolu začali preberať vojenskí vodcovia, ale aj mudžahedíni, ktorí s tichým súhlasom západných záujmov zriadili súbor nezákonných systémov na financovanie svojich bojových činností prostredníctvom činností, ktoré zahŕňali pestovanie makovíc. Peniaze sa v zásade využívali na donútenie ZSSR k postupnému odchodu. Keď bola v roku 1989 červená armáda nakoniec z Afganistanu vytlačená, vzniklo mocenské vákuum. Rôzne frakcie mudžahedínov začali medzi sebou bojovať o moc. Keďže podpora západu sa skončila, ešte viac sa uchyľovali k pestovaniu makovíc na financovanie svojich vojenských činností. Niektorí miestni obchodníci s ópiom, ktorí hľadali bezpečné prostredie pre svoju činnosť, spojili svoje sily s fanatickejšími skupinami mudžahedínov podporovanými arabskými extrémistami, ako Usáma bin Ládin, a tiež pakistanskou tajnou spravodajskou službou (ISI), aby koncom roka 1994 vytvorili hnutie Taliban.

   Taliban, ktorý prevzal kontrolu nad 90 % krajiny, aktívne podporoval pestovanie makovíc. Takto nielen dodržal svoje sľuby a záväzky voči partnerom, rôznym regionálnym mafiám, ale zvýšil tiež vlastný príjem uložením daní miestnym pestovateľom a prostredníctvom dotácií gangov medzinárodného organizovaného zločinu. Podľa Úradu OSN pre drogy a kriminalitu (UNODC) zažil Afganistan v roku 1999, ktorý bol vrcholom vlády Talibanu, rekordnú úrodu 4 600 miliónov ton ópia Viaceré mimovládne organizácie preukázali, že v rokoch 1997 – 1998 UNODC oslovil Taliban s cieľom podporiť dohody s konečným cieľom obmedziť pestovanie makovíc a navrhol možné medzinárodné uznanie jeho režimu. Tieto formálne dohody sa nikdy nerealizovali a obrovský nárast výroby ópia viedol k prevahe ponuky nad dopytom a poklesu vysokých cien heroínu a morfínu na západe, a tým k rozmachu spotreby v celej Európe. Na zastavenie tohto trendu údajne vodca Talibanu mulla Omar vydal zákaz pestovania makovíc „na náboženských základoch“, čo v roku 2000 viedlo k jednej z najnižších úrovní výroby ópia. Po pravidelnej výrobe 70 % svetového ópia v 90. rokoch 20. storočia Afganistan v roku 2000 na základe zákazu Talibanu znížil svoju výrobu na 74 ton ročne, hoci zákaz mohol byť predovšetkým zamýšľaný na zvýšenie cien po tom, ako krajina nahromadila zásoby viac než dvojročnej ponuky. Po vojne, ktorá sa v Afganistane odohrala v roku 2001, sa výroba opäť zvýšila.

9. Podľa štatistík Americkej protidrogovej agentúry (DEA) sa afganská výroba ópia

sušeného v peciach zvýšila na 1 278 ton v roku 2002, viac než zdvojnásobila do roku 2003 a znovu takmer zdvojnásobila v roku 2004. Koncom roka 2004 americká vláda odhadovala, že na pestovanie makovíc sa využíva 4,5 % celkovej poľnohospodárskej pôdy a vyrobilo sa 4 200 metrických ton ópia, ktoré predstavujú 87 % svetovej ponuky a 60 % afganského HDP. Afganistan je v súčasnosti najväčším ilegálnym výrobcom ópia na svete pred Barmou (Mjanmarskom) a je súčasťou tzv. zlatého trojuholníka.

10. Správa Úradu OSN pre drogy a kriminalitu s názvom Afganistan: Prieskum výroby ópia za rok 2006 zdôrazňuje, že oblasť, kde sa nezákonne pestuje ópium, dosiahla minulý rok rekordnú úroveň okolo 6 100 ton, čo predstavuje nárast takmer o 50 % oproti údajom z predošlého roku. Hodnota výsledného heroínu sa odhadovala na 3,5 miliardy USD, z čoho afganskí pestovatelia podľa odhadov ako príjem získali 700 miliónov USD (a z čoho podľa odhadov Taliban na daniach vybral niečo medzi desiatkami miliónov a 140 miliónmi USD). Pre pestovateľov môže byť táto plodina až desaťkrát ziskovejšia ako pšenica.

11. Podľa odhadov najnovších údajov Svetovej banky a Medzinárodného menového fondu je takmer 40 % HDP Afganistanu spojeného s ópiom a v sektore pestovania ópia je zamestnaných približne 2,9 milióna ľudí. UNODC uviedol, že minulý rok sa ópium nevyrábalo len v šiestich z 34 provincií v krajine, a najmä v južných provinciách Helmand, kde stúpol počet útokov Talibanu na vládne a medzinárodné jednotky, prudko narástla rozloha plochy s nezákonným pestovaním na 69 300 hektárov.

Návrhy na preskúmanie európskych stratégií a prístupov v Afganistane

12. Afganská národná stratégia na kontrolu drog z januára 2006 riešila otázku zníženia ponuky aj dopytu, iných spôsobov obživy a posilnenia vládnych inštitúcií a hlavným vnútroštátnym orgánom na vykonávanie tejto stratégie bolo určené ministerstvo boja proti narkotikám, zriadené s podporou európskych finančných prostriedkov. 1. augusta 2006 vláda Afganistanu zriadila výbor na reguláciu drog s cieľom „regulovať povoľovanie, predaj, dovoz a vývoz všetkých narkotík a udeľovanie výnimiek pre takéto látky na zákonom povolené účely v krajine“. V článku 22 vyššie uvedeného dohovoru OSN z roku 1961 sa uvádza, že „kedykoľvek sa v dôsledku existujúcich podmienok v krajine alebo na území zmluvnej strany javí zákaz pestovania makovíc na ópium [...] podľa jej stanoviska ako najvhodnejšie opatrenie na ochranu verejného zdravia a blahobytu, ako aj na zamedzenie zneužívania narkotík na nezákonné obchodovanie, dotknutá strana pestovanie zakáže“.

13. Vzhľadom na dôsledky nedostatku cenovo prístupných utišujúcich liekov vo svete a na účinky nezákonného hospodárstva na každodenný afganský život a s prihliadnutím na celkové európske úsilie zamerané na podporu vyšších noriem v zdravotníckych politikách a programoch budovania štátu a národa, Európsky parlament by mal naliehať na Radu, aby prijala spoločnú pozíciu, ktorá by mohla zahájiť dôkladné preskúmanie súčasných stratégií a prístupov v oblasti dostupnosti a cenovej prístupnosti opioidných látok na globálnej úrovni a v oblasti likvidácie makovíc v Afganistane.

14. Európska únia tiež zostáva najväčším darcom v súvislosti s úsilím o zníženie ponuky ópia prostredníctvom projektov na podporu iných spôsobov obživy, ktoré Afganistan

tiež naliehavo potrebuje na doplnenie národnej výživy, s cieľom nahradiť nezákonné plodiny. Táto politika sa považuje za menej rušivú ako obyčajná likvidácia. Napriek podpore „alternatívneho rozvoja“ však neexistujú žiadne hmatateľné znaky, že celková výroba ópia sa v blízkej budúcnosti zníži.

15. Dnešný nedostatok bezpečnosti v Afganistane treba riešiť jasnejším a ucelenejším súborom opatrení a politík, ktoré sa musia pokúsiť doplniť presadzovanie mieru, zmierenia a bezpečnosti. To by sa malo dosiahnuť prostredníctvom výraznej mnohostrannej prítomnosti a zvýšenej občianskej spolupráce, s cieľom podporiť rozvoj, pokrok a dôveru v súčasné úsilie a bezpečnostnú pomoc.

16. V tejto súvislosti sa proces budovania inštitúcií, demokratizácie a potvrdenia právneho štátu a dodržiavania ľudských práv a základných slobôd môže uskutočniť len prostredníctvom politík, ktoré nediktujú také riešenia, akým je nútená likvidácia plodín.

    Podľa návrhu v správe, ktorú pripravila misia EÚ pre pozorovanie afganských parlamentných volieb v septembri 2005, sa má pri riešení nezákonnej výroby ópia sledovať odlišný prístup, ktorý tiež zohľadní možnosť presunu derivátov ópia na legálny trh a analgetikami. Hoci takéto opatrenie sa v súčasnosti môže zdať v širokom rozsahu nevhodné, mohli by sa začať pokusy na splnenie národných požiadaviek vo vybratých provinciách v Afganistane, kde je výroba obmedzená a bezpečnosť nepredstavuje príliš veľkú výzvu. Členské štáty EÚ by mali v súlade s medzinárodnými normami a v plnej spolupráci so systémom OSN vrátane UNDP, UNODC, WHO a tiež Svetovou bankou a Medzinárodným menovým fondom vyhodnotiť skutočnú dynamiku dopytu a ponuky ópiových derivátov pre svetový trh s analgetikami. Mali by tiež zároveň riešiť problémy, ktoré sú charakteristické pre predpisovanie základných utišujúcich liekov vo svete ako nevyhnutnú podmienku pre opätovné posúdenie a určenie významných nových kvót pre výrobu ópia.

23.4.2007

NÁVRH ODPORÚČANIA (B6-0187/2007)

ktorý v súlade s článkom 114 ods. 1 rokovacieho poriadku predkladajú

Graham Watson, Marco Pannella, Marco Cappato a Annemie Neyts-Uyttebroeck

v mene skupiny ALDE

o výrobe ópia na lekárske účely v Afganistane

Európsky parlament,

– so zreteľom na článok 114 ods. 1 rokovacieho poriadku,

A. keďže protidrogová politika na medzinárodnej úrovni vychádza z dohovorov OSN z rokov 1961, 1971 a 1988 a keďže tieto dohovory osobitne zakazujú výrobu, predaj a spotrebu celého radu látok a obchodovanie s nimi na iné ako lekárske alebo vedecké účely, pričom na tieto účely je to povolené pod podmienkou, že krajiny zriadia národné orgány na dohľad nad výrobou, rafinovaním a prepravou takýchto látok alebo obchodovaním s nimi,

B. keďže správa z roku 2006, ktorú vydal Medzinárodný úrad pre kontrolu omamných látok (INCB) 1. marca 2007, uvádza, že celková rozloha územia, ktoré sa v Afganistane využíva na nezákonné pestovanie makovíc na ópium, vzrástla na rekordných 165 000 ha, čo predstavuje nárast o 59 % oproti údajom za rok 2005 a viac ako dvojnásobok v porovnaní s rokom 2003,

C. keďže správa pod názvom Afganistan: prieskum výroby ópia za rok 2006, ktorú zostavil Úrad OSN pre drogy a kriminalitu (UNODC), zdôrazňuje, že zber ópia dosiahol v tejto krajine v minulom roku rekordný objem približne 6 100 ton, čo je nárast o takmer 50 % oproti údajom z predchádzajúceho roka,

D. keďže z vyššie uvedených údajov jednoznačne vyplýva, že nebude možné dosiahnuť ciele stanovené v politickom vyhlásení, ktoré prijalo Valné zhromaždenie OSN v roku 1998 v New Yorku, o úplnej likvidácii alebo podstatnom znížení nezákonných plodín do roku 2008,

E. keďže afganská národná stratégia na kontrolu drog prijatá v januári 2006 sa zaoberá znížením ponuky aj dopytu, inými spôsobmi živobytia a posilnením vládnych inštitúcií a keďže „ministerstvo boja proti narkotikám“ zriadené za výraznej európskej finančnej podpory je hlavným orgánom na vykonávanie tejto stratégie,

F. keďže 1. augusta 2006 afganská vláda zriadila výbor na reguláciu drog, ktorý pozostáva z úradníkov ministerstiev boja proti narkotikám, zdravia a financií, s cieľom regulovať povoľovanie, predaj, dovoz a vývoz všetkých narkotík a udeľovanie výnimiek pre takéto

látky na zákonom povolené účely v krajine,

G. keďže v článku 22 dohovoru OSN z roku 1961 sa uvádza, že kedykoľvek sa v dôsledku existujúcich podmienok v krajine alebo na území zmluvnej strany javí zákaz pestovania makovíc na ópium podľa jej stanoviska ako najvhodnejšie opatrenie na ochranu verejného zdravia a blahobytu, ako aj na zamedzenie zneužívania narkotík na nezákonné obchodovanie, dotknutá strana zakáže pestovanie, a keďže existujúce podmienky v Afganistane nezaručujú zavedenie účinného systému na kontrolu pestovania makovíc na ópium prostredníctvom zákazu,

H. keďže navyše Svetová banka a Medzinárodný menový fond odhadujú, že takmer 40 % HDP Afganistanu súvisí s ópiom a že približne 2,9 mil. ľudí (12,6 % obyvateľstva) pracuje v sektore ópia,

I. keďže ópium sa nevyrába len v 6 z 34 provincií v krajine a keďže najmä v južnej provincii Helmand, v ktorej stúpol počet útokov Talibanu na vládne a medzinárodné jednotky, došlo k prudkému nárastu rozlohy plochy s nezákonným pestovaním na 69 300 ha,

J. keďže Európska únia je naďalej najväčším darcom v súvislosti s úsilím o zníženie ponuky ópia prostredníctvom projektov na podporu iných spôsobov živobytia – ktoré sú mimoriadne potrebné aj ako doplnok zloženia národnej stravy – s cieľom nahradiť nezákonné plodiny a keďže zvažuje naliehavejšie postupy, ako napríklad kontrolu prostredníctvom likvidácie,

K. keďže skupina pre bezpečnostnú a rozvojovú politiku, tzv. Senlis Council, dokončila v roku 2005 štúdiu uskutočniteľnosti týkajúcu sa udeľovania povolení na výrobu ópia v Afganistane, pričom štúdia bola prezentovaná v Kábule v septembri 2005,

L. keďže z údajov Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) vyplýva, že 10 krajín spotrebuje 80 % opiátov legálne dostupných na celom svete, keďže zostávajúcich 180 štátov zahŕňa väčšinu rozvojových krajín, ktoré predstavujú 80 % svetovej populácie, a keďže INCB vyzval medzinárodné spoločenstvo na podporu predpisovania utišujúcich prostriedkov najmä v chudobných krajinách, ktoré zaznamenali mimoriadny nárast počtu osôb s vírusom HIV/AIDS a v ktorých sa v najbližších 10 rokoch očakáva viac ako 15 miliónov prípadov rakoviny,

M. keďže OSN odhaduje, že potreba narkotík v Afganistane v roku 2007 (v gramoch) bude 15 000 pre kodeín, 375 000 pre dextropropoxyfén, 7 500 pre difenoxylát, 3 000 pre morfín, 60 000 pre petidín a 70 000 pre folkodín,

N. keďže vyjadruje nesúhlas s tým, že hlavným zdrojom finančných prostriedkov povstalcov, vojenských vodcov, Talibanu a teroristických skupín je nezákonné obchodovanie s narkotikami,

O. keďže vyjadruje presvedčenie, že v záujme podpory a posilnenia mieru a bezpečnosti v Afganistane je potrebné doplniť vojenskú prítomnosť zvýšenou mierou občianskej spolupráce s cieľom podporiť rozvoj a pokrok,

P. keďže vyjadruje presvedčenie, že proces budovania inštitúcií, demokracie a právneho

štátu a dodržiavanie ľudských práv a základných slobôd možno podporovať len prostredníctvom takých politík, ktoré nediktujú násilné riešenia na nenásilné postupy, ako napríklad nútenú likvidáciu plodín,

1. predkladá Rade toto odporúčanie:

   naliehavo vyzýva Radu, aby podľa článku 15 Zmluvy o Európskej únii prijala spoločnú pozíciu týkajúcu sa komplexnej stratégie na boj proti narkotikám v Afganistane, ktorá by mala stanoviť produkciu makovíc na lekárske účely, ktoré sa majú v rámci medzinárodne riadeného pilotného projektu používať na produkciu analgetík na báze ópia pre afganský národný trh a prípadne pre tie krajiny, v ktorých sú opiáty dostupné v nedostatočnej miere;

2. poveruje svojho predsedu, aby toto odporúčanie postúpil Rade a na vedomie aj Komisii.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	12.9.2007
Výsledok záverečného hlasovania	+: 33 –: 8 0: 23
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Vittorio Agnoletto, Roberta Alma Anastase, Robert Atkins, Christopher Beazley, Angelika Beer, Bastiaan Belder, Monika Beňová, André Brie, Elmar Brok, Cristian Silviu Buşoi, Marco Cappato, Véronique De Keyser, Hanna Foltyn-Kubicka, Michael Gahler, Jas Gawronski, Alfred Gomolka, Klaus Hänsch, Anna Ibrisagic, Jelko Kacin, Ioannis Kasoulides, Metin Kazak, Vytautas Landsbergis, Francisco José Millán Mon, Raimon Obiols i Germà, Vural Öger, Cem Özdemir, Ria Oomen-Ruijten, Justas Vincas Paleckis, Ioan Mircea Paşcu, Alojz Peterle, Tobias Pflüger, João de Deus Pinheiro, Hubert Pirker, Samuli Pohjamo, Michel Rocard, Raül Romeva i Rueda, Libor Rouček, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jacek Saryusz-Wolski, György Schöpflin, Gitte Seeberg, István Szent-Iványi, Antonio Tajani, Charles Tannock, Inese Vaidere, Geoffrey Van Orden, Jan Marinus Wiersma, Josef Zieleniec
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Laima Liucija Andrikienė, Alexandra Dobolyi, Carlo Fatuzzo, Milan Horáček, Anneli Jäätteenmäki, Tunne Kelam, Jaromír Kohlíček, Erik Meijer, Nickolay Mladenov, Rihards Pīks, Aloyzas Sakalas, Anders Samuelsen, Adrian Severin
Náhradníci (čl. 178 ods. 2) prítomní na záverčnom hlasovaní	Šarūnas Birutis, Eduard Raul Hellvig, Bilyana Ilieva Raeva